45ste jaar. — Nr 36. Zaterdag 26 Maart 1898.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement:

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^n per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 26 MAART 1898.

Van alles wat.

Moet de datum der wetgevende kiezingen gewijzigd worden? Priester Daens stelt voor ze te verschuiven tot in October, maar het gouvernement is eerder geneigd ze te vervroegen.

Men heeft gesproken van Mei, en dit tijdstip schijnt inderdaad te voldoen. Er wordt dan weinig gereisd; iedereen, werkman en burger, is dan gemeenlijk thuis.

Maar er is wat anders: in de Mei-maand zijn de parlementaire werkzaamheden volop in gang. De Kamer zetelt dan, de Senaat zetelt, en 't is niet zeldzaam dat de zittijd duurt tot half Juni en zelfs langer.

Om de kiezers in Mei te kunnen bijeenroepen, zouden de Kamers in April met hunne taak moeten gereed zijn. Daarop zouden de kiezingen plaats hebben, gevolgd door een langdurig verlof.

Dat zou misschien beter zijn dan het tegenwoordig regiem, waarbij de zaken eindeloos gerekt worden en men veel tijd verliest, om toch eigenlijk maar weinig werk te verrichten.

Indien de Kamer ernstig werken wilde in de wintermaanden, zou het niet moeilijk zijn hare werkzaamheden te sluiten in de lente.

Het denkbeeld verdient in alle geval onderzocht te worden, en 't voorstel van M. Daens geeft aan onze wetgevers eene natuurlijke gelegenheid, om eens te onderzoeken of er geene maatregelen te nemen zijn, om beter het gebruik van hunnen tijd te regelen.

In Engeland, van waar ons de beste voorbeelden voor het vertegenwoordigingstelsel komen, doet het Lagerhuis in drie maanden meer werk, dan onze Kamers in negen.

* *

De socialisten schijnen zondag weer te Brussel de verjaring der eerlooze Commune van Parys te hebben gevierd. Zij hebben evenwel met gesloten deuren gebanketteerd en geperoreerd.

't Ware te wenschen dat zij zich eindelijk begonnen rekening te geven van al het hatelijke dat er gelegen is in die vereering, en bewondering van brandstichters en moordenaars. Maar ik durf nauwelijks denken dat dit het geval is; ik geloof waarlijk dat zij het zouden ontkennen.

* *

De personen, die in den laatsten tijd met den Koning in betrekking waren, hebben bij hem eene droefgeestigheid meenen op te merken, die sterk afsteekt met zijne gewone goede luim.

Men mag die verandering toeschrijven aan zijne vaderlijke zorgen, pijnlijk getroffen door de tijdingen die hij uit Oostenrijk ontvangt. Hij is nu eenigzins gerustgesteld, opzichtens aartshertogin Stefanie, die herstellende is, maar wat hem veel zorg baart en bedroeft, is de algemeen bekend geworden oneenigheid tusschen prinses Louise en den hertog van Saksen-Coburg, haren man.

Te dien oprichte, hebben alle soort van geruchten geloopen, het eene al kwaadwilliger dan het andere; de waarheid is niet duidelijk te onderscheiden in al die histories en 't eenige wat met zekerheid kan bevestigd worden, is, dat men zelden een minder overeenstemmend huwelijk heeft gezien.

Men heeft verteld dat de Koning zijne dochter naar Brussel heeft ontboden; maar meer waarschijnlijk klinkt het verhaal, als zou de Koning voornemens zijn binnenkort naar eene stad in het zuiden te vertrekken, waar prinses Louise, hiervan verwittigd, hem zou afwachten.

* *

Eene afdeeling der Kamer moest verleden vrijdag ten 1 uur vergaderen.

Slechts een enkele volksvertegenwoordiger was aanwezig.

Ziehier het rapport dat hij van die zitting opmaakte:

« De ondergeteekende, eenig aanwezig lid » op de 25, die de afdeeling samenstellen, » heeft de eer, zichzelven te benoemen tot » voorzitter, secretaris en verslaggever, en » de aanneming van het wetsontwerp op de » Polders te stemmen.

» (Get.) Celestin DEMBLON. »

* *

MENSCHENETERS IN CONGOLAND. — Wij lezen in de *Mouvement Géographique*:

« Onlangs was een agent der maatschappij van Opper-Congo, M. Van Mons, getuige van een feit, door hem verteld. Op eene dorpsmarkt ging een man heen en weêr, zijn lichaam was rood en wit bestreept, wat hem scheen te verdeelen in stukken en brokken.

Die man was een krijgsgevangene wiens leden men reeds te koop stelde. De witte lijnen duidden de stukken aan, gekocht door de oeverbewoners, de roode de stukken die toehoorden aan de Elombo's. Slechts voor de onderste gedeelten moest men nog liefhebbers vinden. Daarna moest de man geslacht en gevild worden als een os.

De ongelukkige scheen teenemaal onderworpen, zocht geenszins te ontsnappen, bleef staan naarmate de lieden hem kwamen betasten of den prijs van zijn vleesch of vet betwisten.

M. Augonard bezat een brief, afgekondigd in de dagbladen, dergelijk feit aan Hier was de te dooden man teenemaal verkocht, maar moest niet worden gedood, voor de bijzonderste gedeelten waren afgesneden. Als de persoon die het hoofd had gekocht, zich het eerst aanbood, dat was zoovel te beter voor het slachtoffer dat ontbodd werd. Maar zoo de koopers der beenen en armen het eerst kwamen, dan sneden zij deze leden af, zonder zich om het overige te bekommeren.

De rechter De Saegher bemerkte in vermelde streken een man die de beide voeten geklemd in een houten blok, gevet werd om te worden geslacht. Het was een oud staatsbediende. Op zijne terugreis, na zijn dienstermijn, werd hij door menscheneters aangegrepen. De rechter, den ongelukkige herkennende, bood zich aan om voor zijne verlossing te werken.

De andere protesteerde, verklarend dat, gevoed zoonals hij was, al eend wal hij verlangde, hij nooit gelukkiger was geweest. — Maar, arme man, gij weet dus niet dat men u welhaast gaat dooden en verslinden? — O, dat geeft mij niets! En dan, gedood en opgeêten? Maar het is niet zeker, terwijl het zeer zeker is dat ik elders het goede voedsel niet zal hebben dat men mij hier opdient. »

Kieskronijk.

Te Charleroi. — De liberalen van Charleroi zien niet alleen van den strijd af, maar hebben besloten de pogingen der socialisten te ondersteunen, om het katholiek ministerie omver te werpen, en dat zoader eenen kandidaat te hebben op de roode lijst.

Ziedaar hoe diep het liberalism gevallen is. Te Gent verbergt het zijne genegenheid voor de socialisten achter een masker, « kartel » of « verbond » genaamd: te Charleroi spant het zich, zonder voorwaarden, aan den rooden wagen der *communards*.

De katholieken van Charleroi komen op met eene volledige lijst, waarop al de verschillende groepen der partij vertegenwoordigd zijn. Zoo doende geven zij een schoon voorbeeld aan de katholieken der andere arrondissementen.

Als men voor den vijand staat, moet alle misverstand verdwijnen en heeft iedereen voor plicht zich rond de katholieke vlag te scharen. Elk moet, in zijne omgeving, medewerken aan de zegepraal der groote katholieke partij, de eenige die nog in staat is het oproerig socialism te overwinnen.

Te Hoei. — De heer Warnant, volksvertegenwoordiger van Hoei, is de laatste doktrinaire liberaal die nog is de Kamer zit. Sedert lang hebben de socialisten hem daar voorspeld dat hij er, na de kiezing, niet zou terugkeeren. Deze voorspelling is thans op het punt verwezenlijkt te worden.

Te Hoei zal men ook een « anti klerikaal » verbond sluiten. Een der kandidaten zal voorgesteld worden door de socialisten, de andere door de vereenigde radikalen en doktrinairen. Deze laatste zal de heer Monton zijn. De heer Warnant zal, hoogst waarschijnlijk, opgeofferd worden.

Wetgevende kiezingen

Alea jacta est, gelijk men het in het latijn zegt, het zal er dus van komen: tijdens de aanstaande wetgevende kiezingen, zullen zich, in het arrondissement Tongeren, socialistische candidaten opdoen.

De bewonderaars der bloedige Commune van Parijs, de volgelingen der rampzalige roode vod, willen ons arrondissement overmeesteren. Zij willen onze achtbare uittredende afgevaardigden bekampen en door eene onophoudende propaganda en eenen hardnekkigen strijd, trachten onze zoo sterk gevestigde catholieke posities te doen wankelen.

Wij bekommeren ons heel weinig met de personaliteiten der socialisten candidaten die aangeduid zullen worden om in ons arrondissement de roode vlag te doen zegevieren. Al de catholieken zullen ze beschouwen als de volgelingen van eene zoo revolutionnaire als noodlottige partij, die onverminderdelijk ons vaderland naar den afgrond zou brengen, indien het kiezerskorps, in eene vlaag van onbezonnenheid, ze op eenen schoonen dag het bewind in handen gaf.

Voor de socialisten stemmen, dat is stemmen voor de ergste vijanden van Godsdienst, Familie en Eigendom; dat is stemmen voor die kerels die geen vaderland meer kennen en voor dewelke de afgrijselijke Commune van Parijs het volmaakste ideaal van democratisch gouvernement uitmaakt.

* *

Voorzeker is, in ons catholiek arrondissement, het socialistisch gevaar minder te vreezen dan elders.

De kiezers van het arrondissement Tongeren zijn christene en behoudsgezinde mannen; zij zijn aan hunne afgevaardigden gehecht en bezield met het diepste verlangen den vrede en de orde te zien heerschen. Ook zullen zij hun verleden waardig blijven en aan het socialismus het ontbaal doen dat het verdient.

De terugkomst van eendracht en eensgezindheid, die zoolang door al de catholieken betracht was, zal ook, in hoogte mate, bijdragen om van ons arrondissement eene onineenbare verschansing te maken.

* *

Ook is het niet onder het oogpunt van den eindelijken uitslag, dat de socialiste pogingen ons onrust inboezemen.

De catholieke partij, sterk vereenigd gelijk zij is, zal haren wil doen eerbiedigen en hare candidaten, met eene onzaglijke meerderheid, doen zegevieren.

Want de nederlaag welke de socialistische partij in ons arrondissement zal ondergaan, moet de sterkste zijn welke haar, gansch België door, ten deurt vallen zal. Aan al de catholieken, aan al de behoudsgezinden, aan al de ordelievende menschen die aan ons vaderland en onze nationale instellingen gehecht zijn, uit al hunne krachten tot dit verheven doel bij te dragen.

Aan dien plicht zullen de kiezers niet te kort komen.

Het geldt hier de eer van ons arrondissement.

* *

Men zou waarlijk meenen te droomen, wanneer men de verklaringen der hoofdmannen van de roode klisk aanhoordt.

Op dit allen zullen wij nader terugkomen. Voor heden zullen wij ons ten vrede stellen met de volgende aan te halen:

« Als wij de meerderheid in de Kamers zullen hebben, zullen wij de bestaande maatschappij van onder tot boven veranderen. Wij zullen onmiddellijk de volmaakte politieke en economieke gelijkheid van eenieder uitroepen. Wat degeneer betreft die zich niet zullen willen onderwerpen, *wij zullen ze in het gevang werpen*. En daarmee zal het uit zijn. (Anseele, op de socialistische ligue te Koekelberg, den 25 Mei 1895.)

» En zelfs, wanneer wij de meerderheid in de Kamers zouden hebben, meent gij dan dat alles zou geëindigd zijn? Ontgoochelt u, makkers! Alsdan zouden wij socialistische ministers hebben, de roode vlag zou voorzeker op het Paleis der Natie wapperen, het paleis van den Koning zou weldra herschapen worden in een toevluchtsoord voor invalieden. Maar niets, niets, zou gedaan zijn. » (Furnémont, 25 Mei 1891.)

» Men zal wel het sein van den oorlog moeten geven, strijd leveren aan de exploiteerders van allen aard, *met geweld terugnemen* hetgeen de exploiteerders, met de medeplichtigheid der gouvernementen, met geweld behouden, dit is te zeggen, de grond en zijne voorbrengselen. »

(Smeets, in de Kamer, den 30 Maart 1893.)

» Wij hebben kopij genomen van al de vonnissen tegen onze vrienden gedragen; wij hebben zorg genomen de namen der rechters en der assessors te onthouden, wij hebben nota genomen der dadee gepleegd door de politie, de gendarmen en de burgerwacht. »

» En indien wij zegepralen, zullen onze processtukken geroadpleegd worden. »

(Brief van Smeets, socialistische afgevaardigde, aan M. Anseele).

« Weet dat wij niets anders in het hart hebben dan wraak, en *wij willen dat ze schrikkelijk en voorbeeldig zij*.

De dag zal aanbreken, gij weet het, dat wij meester van de positie zullen zijn.

Wij zullen uwe koppen afmaaien al waren zij ook met witte haren bedekt, en dat met de grootste kalmte. Voor uwe vrouwen, uwe kinderen, zullen wij geen eerbied of medelijden meer hebben; *wij zullen alleen voor hen den dood hebben*.

Den dood, *tot dat uw geslacht ras voor eeuwig zal verdwenen zijn*.

Tot binnen kort, heeren bourgeois. »

(Bergerat, in 1871, in den Qui vive.)

Hoe vindt gij dit allen, geachte lezers? En de goede kiezers van het arrondissement Tongeren zouden voor de volgelingen eener sekte stemmen, wier hoofdmannen zich niet schamen zulke taal te voeren? Zulks is onmogelijk!

* *

De volksvertegenwoordigers van het arrondissement Tongeren, provinciale raadsleden van verscheidene kantons, leden der geestelijkheid, burgemeesters, politieke mannen, vergaderd bij M. Alph. Slegers, lid der bestendige deputatie en voorzitter van den provincialen raad van Limburg, hebben aan onzen geëerbiedigden senateur Graaf de Borchgrave d'Altena, eenen telegram verzonden, hem verzoekenden op zijn besluit terug te komen en eene nieuwe candidatuur te aanvaarden bij de aanstaande wetgevende kiezingen.

* *

Talrijke afgevaardigden der gemeente catholieke associaties, in de Concordia vergaderd, hebben eenen telegram, in denzelfden zin, aan den Graaf de Borchgrave d'Altena verzonden.

* *

Wij hebben eene goede en aangenaame tijding aan de kiezers van het arrondissement Tongeren mede te deelen.

De heer A. Slegers, voorzitter van den provincieraad van Limburg, komt van den heer Graaf **de Borchgrave d'Altena**, senateur van het arrondissement Tongeren, een telegram te ontvangen hem meldende dat toegevend aan het aanhoudend en hartelijk aandringen zijner vrienden uit alle kantons, hij eene nieuwe candidatuur zal aannemen bij de aanstaande wetgevende kiezingen.

Deze goede tijding zal door het gansch arrondissement met de grootste vreugde ontbaald worden.

* *

Gisteren vrijdag heeft te **Borgloon** eene belangrijke vergadering der cantonale catholieke associatie van Loon plaats gehad. M. de Ridder de Borman, lid der bestendige deputatie, zat de vergadering voor. Aan het bureel zetelden nog: de Z. E. Heer Deken van Loon, M. Desmaisières, volksvertegenwoordiger, graaf Adolphe de Borchgrave d'Altena, MM. advokaat Fl. Deploige en A. Hayen, provinciale raadsleden.

M. de Ridder de Borman opent de zitting en legt het doel der vergadering uit. Hij drukt den wensch uit onzen hooggeachten senateur, Graaf de Borchgrave d'Altena, op zijn besluit te zien terugkeeren en eene nieuwe candidatuur tijdens de aanstaande wetgevende kiezingen te willen aanvaarden. Spreker stelt voor Graaf de Borchgrave d'Altena, die tot heden effectieve voorzitter der Katholieke Associatie was, als eerevoorzitter uit te roepen, gezien den gezondheidstoestand van den geëerbiedigden senateur.

M. de Ridder de Borman stelt alsdan aan de vergadering M. Ridder de Corswarem, den achtbaren volksvertegenwoordiger van Hasselt voor, die de taak op zich genomen heeft in de catholieke associatie van Loon het woord komen te voeren. (*Toejuichingen*).

M. de Ridder de Corswaren neemt het woord.

In welgepaste en meesleepende bewoordingen, toont hij de noodzakelijkheid van vrede en eendracht in de catholieke partij. Tot over eenige jaren, zegt hij, hadden wij enkel het liberalismus te bekampen. Thans bestaat die partij niet meer. Eene nieuwe en verschrikkelijkere vijand: het socialismus, dazgt op. Spreker wijdt over den socialistischen dwaalleer uit en toont dat de aanhangers dezer noodlottige sekte, de hardnekkigste vijanden van Kerk, Familie, Eigendom en Vrijheid zijn. Om tegen den vooruitgang van dezen nieuwen vijand op te komen, moeten wij, catholieken ons tot den strijd bereiden.

De catholieke partij moet vereenigd zijn en om tot de eenheid te geraken, is eene welingerichte catholieke associatie het beste middel. Heden is het niet meer mogelijk, gelijk onder het gewezen stelsel, al de kiezers in de hoofdplaats van het canton bijeen te roepen. Het getal kiezers is tegenwoordig te aanzienlijk.

In deze voorwaarden, is de beste catholieke associatie die welke ingericht is volgens het stelsel der afgevaardigden of délégués, uitgerekend volgens het getal der leden van de catholieke gemeente associaties. (*Langdurig handgeklap.*)

In naam der vergadering, bedankt M. Ridder de Borman den welsprekenden redeenaar (Toejuichingen.)

M. Advokaat Deploige, provincieraadslid, geeft lezing der standregelen en legt ze uit.

De cantonale associatie is gesteund op de plaatselijke associatie. Elke gemeente duidt afgevaardigden of délégués aan, in evenredigheid van eenen op tien leden der associaties. Deze gedelegeerden maken de cantonale associatie uit. (*Goedkeuring en handgeklap.*)

(*In een aanstaande nummer zullen wij deze standregelen mededeelen*)

M. de Voorzitter stelt aan de vergadering voor de standregelen, waarvan lezing komt gegeven te worden, goed te keuren en vraagt of er niemand geene opmerkingen tegen te maken heeft.

Daar niemand meer het woord vraagt, worden de standregelen, met eenparigheid van stemmen, aangenomen.

M. de Voorzitter stelt voor de candidaturen der uittredende leden voor Senaat en Kamer toe te juichen. (*Langdurig handgeklap en toejuichingen*).

M. Desmaisières, onze achtbare volksvertegenwoordiger, bedankt de vergadering in naam der uittredende leden. Hij maakt eenen warmen oproep tot al de catholieken van het canton, ten einde tot de ware eendracht te komen, die de voornamste voorwaarde is tot het bekomen der toekomstige zegepralen. (*Langdurige toejuichingen*)

De achtbare spreker verdedigt de politiek van het gouvernement, die somtijds belemmerd wordt door de tegenkanting van eene lawijdmakende oppositie.

M. Desmaisières eindigt met te zeggen dat men steeds op zijne zelfopoffering en zijne dienstvaardigheid kan rekenen.

Een daverend en onophoudend handgeklap begroet de woorden van onzen gevierden volksvertegenwoordiger.

Ten slotte, bedankt M. de Voorzitter de talrijke kiezers die deze belangrijke kiesvergadering bijgewoond hebben. Hij heft de zitting en de vergadering gaat uit een te midden van de grootste geestdrift.

STAD TONGEREN.

Maatschappij van ONDERLINGEN BIJSTAND
HET BURGERWELZIJN
Wettelijk erkend door de koninklijke besluiten van 17 Mei 1890 en 21 December 1896.
Dienstjaar 1897.

Verslag over den toestand en de werkzaamheden der Maatschappij gegeven in Algemeene Vergadering op 13 Februari 1898.

MIJNE HEEREN EN WAARDE MEDEBROEDERS,
Wij hebben de eer U, namens den Bestuurraad, verslag te doen over den toestand en de voornaamste werkzaamheden der Maatschappij gedurende het jaar 1897.

Op 31e December 1897 telde de Maatschappij 83 eereleden en 116 werkende leden. Drie dezer laatste heeft het Bestuur moeten uit den schoot der Maatschappij sluiten; een hunner, bij toepassing van art. 11, de twee andere, om reden hunner nalatigheid in het betalen der wekelijksche stortingen; drie leden hebben de stad verlaten, vier hun ontslag gegeven, en twee zijn overleden. De dierbare afgestorvenen, Joseph Vandenrijt en Hubert Vanvlierkenroy, door eenieder bemind en geacht, zijn de eerste, den 7 Februari, en de tweede, den 16 December, aan de liefde hunner bondgenooten ontrukt geworden.

De dood heeft insgelijks onze Maatschappij beproefd in hare eereleden, waarvan drie slachtoffers vielen: de heeren Theunissen Jan, Peeters Jacques en jufvrouw Amélie Sweeck. Wij hebben de innige overtuiging dat de gorde God hun reeds hierboven het loon geschonken heeft hunner verdiensten en goede werken, alsook hunner liefdadige toegenegenheid voor onze Maatschappij.

Met groot genoegen en wettige fierheid, herinneren wij U, dat onze Maatschappij op 22 October eene bronzen medaile behaalde op de Wereldtentoonstelling van Brussel.

Wij mogen dit verslag niet eindigen zonder de eereleden de hulde onzer achting en dankbaarheid aan te bieden. Dank aan hunne milde bijdragen, kan onze Maatschappij wedijveren met de bloeiendste van ons land, en overtreft zij, door de groote voordeelen welke zij hare leden verschaft, al de andere soortgelijke instellingen onzer stad. Dat de Almachtige hen beloone voor dit blijk van liefdadige deelneming!

Toestand der Maatschappij op 1e Januari 1898.

GETAL LEDEN.

Eereleden	83	Totaal 199 leden.
Werkende leden	116	

ONTVANGSTEN:

Inleggeld der werkende leden	fr. 1274.30
Bijdrage der eereleden	» 575.00
Boeten	» 2.25
Interesten der geplaatste gelden	» 154.65
Toelagen der provincie	» 151.68
» der stad	» 100.00
Inkomgeld der nieuwe leden	» 6.00
Totaal der ontvangsten:	fr. 2265.88

UITGAVEN:

Schadeloosstelling aan zieke leden	fr. 955.75
Kosten der geneesheeren	» 372.50
Kosten der apothekers	» 425.05
Drukwerken, bureelbehoeften, enz.	» 75.20
Loon van den bode	» 151.00
Begrafeniskosten	» 125.84
Stortingen op de Lijfrentkas van den Staat	» 117.00
Totaal der uitgaven:	fr. 2197.19
De ontvangsten van het jaar 1897 beloopen	fr. 2265.88
De uitgaven	» 2197.19
Overschot voor het jaar 1897	» 66.69
Actief der Maatschappij op 31 December 1896	» 4659.92
Volkomen actief op 31 Dec. 1897	» 4706.61

Dit overschot is geplaatst als volgt:

Geld in kas	fr. 795.59
Algemeene spaarkas van den Staat (3 %)	» 2580.77
5 obligatiën der stad Luik. (Leening van 1897), Reeks 06795, n° 22, 23, 24, Reeks 06755 n° 2, 16	» 465.00
2 obligatiën der stad Brussel. (Leening van 1886). Reeks 71222 n° 08, reeks 73443 n° 20	» 241.00
7 obligatiën der stad Antwerpen. (Leening van 1887). Reeks 24074 n° 21 en 22, reeks 26520 n° 4, reeks 60051 n° 11 en 12, reeks 62864 n° 25, reeks 60792 n° 1	» 666.25
Totaal	fr. 4706.61

Naar Rome.

De eerw. heer Keesen, lid van den Senaat, is door den minister van onderwijs naar Rome gezonden om middelen te beramen om tot het stichten van eene belgische school voor de studie der geschiedenis.

Sedert de Z. H. Leo XIII de historische schatten van het Vatikaan voor het publiek geopend heeft, hebben verschillende landen gelegerden en deskundigen naar Rome gezonden om deze schatten te benuttigen.

De H. minister Schollaert heeft wijselijk besloten

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

13de VERVOLG.

M. Wilson, want zoo heette de oude heer, stond op, en nadat hij zijn valies en regenscherm te recht had gelegd, haalde hij zeer bedaard zijnen bril uit en zette dien op zijnen neus. Dit verricht hebbende las hij het volgende:

« Weggeloopen van den ondergeteekende mijn mulat George. Gezegde George zes voet lang, zeer lichte mulat, met bruin krullend haar, is zeer schrander, spreekt goed, kan ook lezen en schrijven; zal waarschijnlijk beproeven voor een blanke door te gaan, heeft diepe litteekens op rug en schouder, is in zijne rechterhand gebrand met de letter H.

» Ik wil vier-honderd dollars levend voor hem geven, en dezelfde som voor voldoend bewijs dat hij doodgeschoten is. »

De oude heer las deze aankondiging van het begin tot het einde binnensmonds, alsof hij ze van buiten leerde.

De langgebeende man, die in het vuur had zitten spuwen, nam nu zijne hielen van den schoorsteenmantel, richtte zijne lange leden op, kwam naar het plakkaat en bespoot het zeer bedaard met eene groote klad tabaksap.

— Dat is mijn gevoelen daarover! zegde hij kortaf en ging weder zitten.

— Wel, vreemdeling, waarom doet gij dat? zegde de kastelein.

— Ik zou den schrijver van dat papier hetzelfde doen als hij hier was, antwoordde de lange man en sneed koelbloedig weder eene pruim. Iemand die zulk een jongen heeft en geene betere manier weet om hem te behandelen, verdient hem te verliezen. Zulke papieren als dat zijn eene schande voor Kentucky; dat is mijn gevoelen ronduit, als iemand het verlangt te weten.

— Wel zoo, dat schrijf ik maar op, zegde de kastelein en schreef ook iets in zijn boek.

— Ik heb een troep jongens, mijnheer, zegde de lange man, weder in het vuur spuwende, en ik zeg hun eenvoudig: Jongens, loop maar weg als gij wilt. Ik zal nooit iemand komen zoeken. Dat is de manier, waarop ik de mijnen houd. Laten zij weten dat het hun vrijstaat om weg te loopen, dan hebben zij er geen lust meer toe. Meer nog; ik heb vrijbrieven voor hen allen laten opmaken, in geval mij eens iets overkomen mocht, en ik zeg u, vreemdeling, er is niemand in onze streken die meer van zijne negers gedaan krijgt dan ik. Wel, mijne jongens zijn naar Cincinnati geweest met vijf-hondcrd dollars waarde aan veulens, en zijn met het geld regelrecht weer naar huis gekomen. Het spreekt van zelf dat zij dit deden. Behandel ze als honden en gij zult honden werk en hondenbedrijf van hen hebben. Behandel ze als menschen en gij zult menschenwerk hebben.

En in zijnen ijver spuwde de brave paardenkooper nog eens zoo forsch in het vuur.

— Ik geloof dat gij volkomen gelijk hebt, vriend, zegde M. Wilson; en de jongen die hier beschreven wordt, is een knappe kerel, dat is zeker. Hij heeft zes jaren in mijne fabriek gewerkt en hij was mijn beste arbeider, mijnheer. Hij is een vernuftig kerel ook. Hij heeft eene machien uitgevonden om hennep te zuiveren, inderdaad een kostbaar ding. Zij is in verscheidene fabrieken in gebruik gekomen en zijn meester heeft het patent daarvan.

— Daar maakt hij geld van, zegde de paardenkooper, en dan keert hij zich om en brandmerkt den jongen in zijne rechterhand. Als ik gelegenheid had, denk ik, zou ik hem eens merken, dat hij een poosje geteekend zou blijven.

— Die knappe jongens zijn altijd weerspannig en brutaal, zegde een grove gemeene kerel aan den anderen kant van het vertrek, daarom worden zij geslagen en gebrand. Als zij zich onderdanig hielden zou dat niet gebeuren.

— Dat is te zeggen, de Heer maakte den menschen en het is moeilijk hen tot beesten te verlagen, merkte de paardenkooper droogjes aan.

— Schrandere negers brengen hunne meesters nooit voordeel aan, hervatte de ander, tegen de verachting van zijnen tegenspreker achter zijne grove stompzinnigheid verschanst. Wat baten iemands talenten en zulke dingen, als gij ze zelf niet gebruiken kunt. Het eenige gebruik dat zij er van maken, is maar om u te bedriegen. Ik heb eens een paar van die snaken gehad maar ik heb ze de rivier af verkocht. Ik wist toch wel dat ik ze vroeg of laat verliezen zou.

— Zend liever eene boodschap aan den Heer, om een troep voor u te maken en hunne ziel geheel weg te laten, zegde de paardenkooper.

Hier werd het gesprek gestoord door het stilhouden van een rijtuigje met een paard voor de herberg. Het zag er zeer fatsoenlijk uit, en op de bank zat een welgekleed persoon, die geheel het voorkomen van een gentleman had, terwijl een zwarte koecht het paard vasthield.

Het geheele gezelschap bekijkte den nieuw aangekomene met de nieuwsgierigheid van menschen, die zich op een regenachtigen dag zitten te vervelen. Hij was zeer rijzig, had een donkere spaansche tint, fraaie zwarte oogen en glazig krullend haar van dezelfde kleur. Zijn welgevormde kromme neus, zijne strakke dunne lippen en de geheele bouw zijner leden brachten het gezelschap terstond op de gedachte, dat hij een buitengemeen persoon moest wezen. Hij stapte met vriendelijke ongedwongenheid onder het gezelschap, wees den koecht met eenen wenk waar zijn koffer moest geplaatst worden, ging met zijnen hond in de bank op zijn gemak naar de toonbank en gaf den kastelein zijn naam op, als Henry Butler van Oakland in het graafschap Shelby. Zich toen omverschillig omkeerende, ging hij naar het plakkaat en las het hardop.

— Jim, zegde hij tot zijnen koecht, het komt mij voor dat wij zulk een jongen daar bij Bernan hebben ontmoet. Is het niet zoo?

Ja, meester, was het antwoord; maar van de hand ben ik niet zeker.

— Daar heb ik natuurlijk ook niet naar gezien, zegde de vreemdeling onverschillig. Vervolgens naar den kastelein gaande, verzocht hij dezen hem een afzonderlijk vertrek te verschaffen, daar hij terstond iets te schrijven had.

De kastelein was gehoorzaamheid en weldra zag men een troep van zes of zeven negers, oud en jong, man en vrouw, groot en klein, gelijk eene vlucht patrijzen rondfladderen, en elkander op de hielen trappen en omverloopen in hunnen ijver om de kamer voor den vreemdeling klaar te maken, terwijl deze zich op zijn gemak midden in het vertrek neerzette en in gesprek trad met iemand, die naast hem zat.

De fabrikant Wilson had den vreemdeling van dat hij binnenkwam af met zekere onrustige en pijnlijke nieuwsgierigheid aangezien. Het kwam hem voor dat hij dezen ergens gekend had, maar hij kon zich niet herinneren waar. Telkens wanneer die persoon zich bewoog, sprak of glimlachte, vestigde hij met eene kleine beweging van schrik zijne oogen op hem, maar sloeg ze schielijk weder neer voor den hel leren blik, die met koelbloedige onverschilligheid den zijnen ontmoette. Eindelijk scheen eene plotselinge herinnering bij hem op te komen, want nu staarde hij den vreemdeling met zulke in het oog loopende verbazing aan, dat deze naar hem toekwam.

— Mijnheer Wilson, geloof ik, zegde hij op eenen toon van vriendschappelijke herkenning, hem zijne hand toestekende. Ik verzoek u verschooning, dat ik u niet vroeger herkende. Ik zie dat gij u mij herinnert, M. Butler van Oakland in het graafschap Shelby.

— Ja wel, ja wel, mijnheer, antwoordde M. Wilson, gelijk iemand die in eenen droom spreekt.

Juist kwam een negerjongen binnen, om te zeggen dat mijnheer's kamer gereed was.

— Jim, zorg voor de koffers, zegde de vreemdeling achteloosweg; en zich toen weder tot Wilson keerende, vervolgde hij: Ik zou u gaarne eens in mijne kamer over zaken spreken, als het u belieft.

M. Wilson volgde hem als iemand, die in zijnen slaap wandelt, en zoo gingen zij naar eene groote bovenkamer, waar een pas aangelegd vuur knetterde en de diensthoden nog ronddwarrelden om hier en daar eene laatste hand aan te leggen.

Toen alles gedaan was en de bedienden heengegaan waren, sloot de jonkman bedaard de deur, stak den sleutel in zijnen zak, keerde zich daarna om, sloeg zijne armen kruislings over de borst en zag M. Wilson strak in het gezicht.

— Georges, zegde M. Wilson.

— Ja, George, antwoordde de jonkman.

— Ik kon het haast niet denken.

— Ik ben tamelijk wel vermoemd, verbeeld ik mij, zegde de jonkman met eenen glimlach. Een weinigje notenschors heeft mijne gele huid een fatsoenlijk bruin gegeven, en ik heb mijn haar zwart gekleurd; dus ziet gij dat ik volstrekt niet aan het plakkaat beantwoord.

— O, George, het is een gevaarlijk spel dat gij speelt. Ik zou het u nooit geraden hebben!

— Ik kan het op mijne eigene verantwoording doen, antwoordde George met eenen trotschen glimlach.

Wij moeten terloops aanmerken, dat George van vaders zijde van blanke afkomst was. Van eene der aanzienlijkste familiën in Kentucky had hij zijne fraaie europeesche trekken en zijn hoogvliegenden, ontembaren geest geërfd. Van zijne moeder had hij alleen eene geringe tint van mulattenkleur ontvangen, rijkelijk vergoed door de daarmede gepaard gaande glorieuze zwarte oogen. Eene geringe wijziging in de kleur van zijne huid en het verven van zijn haar hadden hem dat spaansche voorkomen gegeven dat hij nu had; en daar sterlijkheid van bewegingen en fatsoenlijke manieren hem altijd eigen waren geweest, had hij geene moeite om de vermetele rol te spelen, welke hij nu had aangenomen, de rol van een gentleman die met zijnen bediende op reis was.

M. Wilson, een zeer goedhartig, maar buitengewoon voorzichtig en schrikachtig oud heer, trippelde onrustig de kamer op en neer. Zijn gemoed was verdeeld tusschen zijnen wensch om George te helpen en een verward denkbeeld van den plicht om wel en orde te handhaven. Terwijl hij zoo rondscharrelde sprak hij nu en dan:

— Wel, wel, George, ik vermoed dat gij weggeloopen zijt, uw wettigen meester verlaten. George, het verwondert mij wel niet, maar het spijt mij toch ook, George, ja zeker, mij dunkt ik moet u dat zeggen, George, het is mijn plicht, om u dat te zeggen.

— Wat spijt u, mijnheer? vroeg George heel bedaard.

— Wel, u als het ware te zien opstaan tegen de wetten van uw land.

— Vijn land! zegde George met bitteren nadruk. Welk land zal ik ooit hebben behalve het graf, en gave God dat ik daarin lag!

— Neen, neen, George, zoo niet! Zulke manier van spreken is goddeloos, is tegen den bijbel. George, gij hebt een harde meester, eigenlijk is hij, nu ja, hij gedraagt zich berispelijk, ik wil zijne verdediging niet op mij nemen. Maar gij weet wel hoe de engel Hagar beval om naar zijne meesteres terug te keeren en zich te vernederen onder hare hand; en hoe de apostel Onesimus aan diens meester teruggezond.

— Doe geene aanhalingen uit den bijbel op die manier, mijnheer Wilson, zegde George met schitterende oogen; doe dat niet, want mijne vrouw is Christin, en ik meen het ook te worden, als ik ooit kom waar ik heen wil; maar voor iemand in mijne omstandigheden zulke aanhalingen uit den bijbel te doen, is genoeg om hem dien geheel te doen verwerpen. Ik beroep mij op God almachtig, ik ben bereid om mijne zaak voor Hem te brengen en Hem te vragen of ik kwaad doe als ik mijne vrijheid zoek.

— Dat gevoel is heel natuurlijk, George, zegde de goedhartige man, zijn neus snuitende. Ga, het is natuurlijk, maar ik meg er u niet in aanmoedigen. Ja, mijn jongen, het spijt mij voor u; het is een hard geval, zeer hard; maar de apostel zegt: Laat iedereen blijven in den staat waarin hij geroepen is. Wij moeten ons allen aan de beschikkingen der Voorzienigheid onderwerpen, George; ziet gij dat niet in?

George stond met het hoofd trotsch opgericht en zijne armen over zijne breede borst gekruist, terwijl een bittere glimlach zijne lippen deed krullen.

— Ik zou wel eens willen weten, M. Wilson, als de ludianen eens kwamen en u als gevangene medenamen van uwe vrouw en kinderen af, en u al uw leven voor hen lieten spitten en schoffelen, of gij het dan uw plicht zoudt achten, om in den staat te blijven waarin gij geroepen waart! Ik geloof veeleer dat gij het verste losse paard dat gij vinden koudt voor eene beschikking der Voorzienigheid zoudt houden. Zoudt gij niet?

Het oude heertje keek verbaasd op bij deze toelichting der zaak; maar hoeksel hij niet sterk in het redeneeren was, had hij toch zeeveel gezond verstand, en dit hebben sommigen, die over dit onderwerp het woord voeren, niet eens, om niets te zeggen waar niets gezegd kan worden. Hij hervatte dus maar zijne